

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austró-Ungari'a:

Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr hani de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Sententi'a

curiei regesci in procesulu de despartire ierarhica alu romaniloru din Satu-Chinesu.

Publicàm astadi sententi'a curiei regesci din Budapest'a, adusa in procesulu de despartire ierarhica alu romaniloru din Satu-Chinesu de catra coreligionarii serbi, si respective de catra ierarchi'a serbésca.

Este unu actu de valóre istorica acésta sententia.

Despartirea ierarhica a romaniloru dreptcredintiosi din pãrtile ungaro-banatiche de catra ierarchi'a serbésca a fost visulu de aur, pentru a carui'a realizare au luptatu vrednicii nostri inaintasi de aprópe 100 de ani incoce. Barbati mari ai bisericeii si neamului nostru si-au facutu de problema a vietii loru a luptá pentru realizarea ideii canonice: de a-se intruní toti romanii dreptcredintiosi din acést'a tíera sub o metropolia autonoma. Si cand prin articulu de lege IX. din 1868. s'a enunçiatu despartirea ierarhica a romaniloru de catra serbi, si faptice s'a pus in lucrare au remasu unele cestiuni pendente si respective neresolvite.

Un'a din aceste cestiuni si cea mai insemnata a fost cestiunea despartirii ierarhice a romaniloru din asia numitele comune mestecate, remasi sub ierarchi'a serbésca.

Incercarea de despartire pre cale amica s'a potutu efectuá numai in unele din comunele micste, si si in acestea numai cu mari sacrificie din partea credintiosiloru de nationalitate romana.

A fost apoi de siguru unu lucru fórté greu din partea bisericeii romane de a incepe procesu facia de o biserica sora; dar in sfersitu am trebuitu se recurgemu si la acestu mijlocu. Primulu procesu de acésta natura este alu romaniloru din Satu-Chinesu. Acestu procesu, precum se vede din sententi'a, ce urméza, a trecutu prin tóte instantiele, si acum este resolutu prin sententi'a curiei regesci in modu definitivu.

In acésta sententia pentru noi cá biserica romana este de interesu, ca in motivele sententiei s'a

recunoscutu dreptulu fiecarei dintre pãrti de a-se constitú in comuna separata, èr in privinti'a averii s'a enunçiatu de cinsura proportiunea numerica, si respective numerulu sufleteloru, si adeca precum pana cand am fost in comuniune, am portatu de o potri va sarcinele in proportiunea numerulu: tocma asia se-ne impartesimu la impartire in proportiunea numerica din averea comuna. Prin acésta dispusetiune a curiei s'a modificatu sentinti'a tablei regesci si a tribunalului, cari decisera a-se impartí averea bisericésca in jumetate, intre romani si intre serbi, ceea ce pentru noi ar fi fost nefavorabilu.

Trecendu deci cestiunea despartirii ierarhice prin acésta sententia intr'unu stadiu mai favorabilu pentru noi, speràm, ca atât consistoriile eparchieloru directu interesate Arad si Caransebesu, cât si delegatiunea congressuala voru procede mai repede si mai cu inlesnire intru regularea definitiva a acestei afaceri.

Sententi'a, de carea vorbimu, suna in urmatorulu modu:

Nr. 5702.

P. 1888. —

In numele Maiestatei Sale, al regelui.

Cur' a regia ungarica:

Actori Miron Romanu archiepiscop si metropolit greco-oriental roman, si Ioan Metianu episcop roman greco-oriental din Arad, si credinciosii romani greco-orientali din comun'a Chines pentru comun'a bisericésca greco-orientala romana ce are se se infintieze in Chines, representati de advocatul Georgiu Serbu,

Acusati German Angeliciu patriarc greco-oriental serbesc, Georgiu Brancoviciu episcop greco-oriental din Temisóra si Nicolau Nicoliciu paroc greco-oriental serbesc din Chines, precum si credinciosii greco-orientali serbi din Chines pentru comun'a bisericésca greco-orientala serba ce are se se infintieze in Chines, representati de advocatul Petru Iocoviciu,

in procesul ordinaru pentru despartirea bisericésca si pentru averea parochiala si scolara, ce s'a pus in cur-

gere innaintea tribunalului reg. din Budapesta ca innaintea judecatoriei delegate, si tot acolo s'a deliberat cu sentinti'a din 17. ianuaru 1888. Nr. 34,678. éra dupa apelatiunea partii acusatórie s'a revedit la tabul'a reg. judiciaria din Budapesta cu sentinti'a din datul 10. aprile 1888. Nr. 10,611,

acum dupa apelatiunea parti acusatórie din 11. maju 1888. Nr. 15,723. curi'a luand acel proces la revisiune in siedinti'a sa publica ce s'a tienut in 20. si 21. septembrie 1888. aduse urmatóri'a

Sentintia :

I.

In privati'a edificiiului bisericesc si a fundului bisericesc, precum si in privati'a aparamintelor si apartinintielor bisericesci, mai departe in privati'a averii scolare si a capitalului bisericesc ce este depus la institutul de credit „Timisiana,“ se schimba sentintiele amanduror judetielor inferióre astfelu, cà

1. edificiiului bisericesc si fundul bisericesc de sub Numerul topografic 350. din protocolul de carte funduaria cu Nr. 306. al comunei Chines, si cas'a cu Nr. 559., cuprinsa in acel protocol sub Nr. top. 591. dinpreuna cu aparamintele si apartinintiele bisericesci ce sunt enumerate in sentinti'a judecatoriei prime in partea dispositiva sub II. 2—9. — si esceptiunand numai cartile bisericesci in limb'a slava — se adjuceca acusatóriei comune gr. or. romane din Chines, ca parte eschiva din comuniune si proprietate a comunei aceleia drept fundatiune bisericesca, cu acel adaus, cà acusatóri'a comuna bisericesca gr. or. romana din Chines, pentru rescumperarea acelor obiecte, este detória se platésca acusatéi comune bisericesci gr. or. serbe din Chines 4990 florini 17 cruceri, —

2. cas'a scolara de la Nr. 283. cu fundul casei si cu gradin'a, de sub Nr. top. 306. cuprinse in protocolul Nr. 264. de carte funduara a comunei Chines, precum si noul edificiu de scóla radicat pre acel fund, cu grajdul, sioprul, cocin'a si fantan'a (sentinti'a judecatoriei prime, II. 12—17) se adjuceca acusatóriei comune bisericesci gr. or. romane ca parte eschiva din comuniune si proprietate drept fundatiune scolara, cu acel adaus, cà partea acusatória este detória, pentru rescumperarea acelor obiecte, se platésca acusatéi comune bisericesci serbesci gr. or. 2359 flor. 18 cruc. ; din contra

3. gradin'a suplinitória si fenatiul de sub Nrii top. 821 si 1726. cuprinse la cartea funduara in protocolul aceleia cu Nr. 264. se dispune ca se se inpartiesca in natura intre comunile bisericesci litigante, astfelu, ca $\frac{2}{3}$. se se dee in proprietatea si in posesiunea comunei bisericesci acusatórie romane, éra $\frac{1}{3}$. acusatéi comune bisericesci serbe, drept fundatiune scolara, conform procedurii de essecutiune regulata in §§. 220. si 221. artielul de lege LX. din 1881.

4. capitalul bisericesc de 3441 fl 57 cr depus la institutul de credit „Timisiana“ dinpreuna cu interesele, compete in $\frac{5}{6}$ drept proprietate comunei bisericesci ro-

mane acusatórie (2867 fl 80 $\frac{5}{6}$ cr) éra comunei acusaté $\frac{1}{6}$ (573 fl 56 $\frac{1}{6}$ cr.)

II.

In privati'a celor 3 sessiuni preotesci, cuprinse in protocélele cu Nr. 538., 557. si 558. din cartea funduala a comunei Chines, se apróba sentinti'a apelata de la tabul'a regia judiciaria, si acestea se se inparta in natura între comunile bisericesci litigante precum aréta sentinti'a judecatoriei prime in partea sa dispositiva sub III. puntele 19., 20., 21. si IV. puntele 5., 6.

III.

Ce privesece locul cimiteriului vechiu si locul cimiteriului nou, mai departe pretensiunile active ale bisericeii dupa trasul clopotelor, scaune, bani inprumutati si interesele restante dupa acei bani, precum si in privati'a actiunei de compensatiune ce a radicat'o partea acusatata pentru usufructul ce nu s'a prestat de la averea scolara, — remane neatinsa sentinti'a forului al doile, respective dispusetiunile din sentinti'a judecatoriei prime III. 22., 23., 24. si IV. 8., 9. si V. 3. precum si celea de sub VII.

De aseminea reman neatinse acele dispusetiuni din sentintiele judecatorielor inferiori, de dupa cari cartile liturgice in limb'a slava, tóte au se se predee acusatéi comuni bisericesci serbe, éra matriculele tóte au se se puna sub ingrigirea preotului roman, rezervandu-se preotului serb dreptul a le intrebuintiá gratuit (sentinti'a judecatoriei prime IV. 7. si V. 2.)

IV.

Sum'a de rescumperare, judecata mai sus, sub I. 1. si 2. in 4990 fl 17 cr. si 2359 fl 18 cr. de tot 7349 fl 35 cr. se indetoresce comun'a bisericesca acusatória romana ca, in decurs de 3 ani, socotindu-se de la inmanuarea sentintiei de facia, s'o platésca comunei bisericesci acusatate serbe, in trii rate anuali egale, amenintiandu-i-se cu essecutiune. Éra pana cand nu va plati deplin acésta suma, comun'a bisericesca romana este detória se sufera ca in biserica, cu privire la limb'a si la ordinea servitiului dumnediesc, se remana starea ce a fost mai nainte de inceperea actiunei de despartire.

Dar in privati'a nemobiliilor, se indreptatiesce fiecare dintre comunile bisericesci litigante, ca inpartirea faptica s'o póta urgé si prin essecutiune, in sensul sentintiei de facia, si dupa decurgerea alor 15 dile de la inmanuare, autorisandu-se fiecarea parte, ca dreptul seu de proprietate la nemobile, ce i s'a adjucecat, se-l póta incorporá la cartea funduala (insemnand caracterul nationalitatei sale.) Cu o cale se enuncia prin acést'a, cà pentru asigurarea sumei de rescumperare 7349 fl 35 cr adjucecate comunei bisericesci acusatate serbe, totodata se se incorporeze la cartea funduala si sarcin'a pre nemobilele comunei bisericesci acusatórie romane.

Éra cu sum'a capitalului, ce s'a depus la institutul de credit „Timisiana,“ fiecare comuna bisericesca litiganta póte dispune numaidecát, in proportiunea de proprietate ce i s'a adjucecat mai sus sub I. 4. si — precum de

sine se întielege — între marginile contractului ce-l vor avea cu numitul institut de credit.

V.

Cu privire la speșele curmate ale procesului și la onorariile stabilite advocatilor, se apróba sentințele judecatoriilor inferioari, éra onorariul advocatului acuatoriu pentru apelatiunea ultima se stabilește în 60 fl avend partit'a sa propria se-i solvéșca peste speșele de timbru.

Motive :

Articulu de lege IX. din 1868. li-a recunoscut cređinciosilor romani și serbi, de religiunea greco-orientala, cari vietuiesc în comuniune prin comunitatile lor bisericesci, li-a recunoscut acel drept, se se póta despartí unii de altii, pre basea nationalitateri; și dupa arangiarea relatiunilor comune ce privesc biseric'a și averea, se póta fiecare formá, în sinul propriei sale provincie bisericesci (mitropolia), comuna separata bisericésca romana séu serba. Validitarea acelui drept intentiuneza și procesul de facia, și de aceea actorii romani și acuatorii serbi, inca în acésta sentintia, trebuira anumiti ca persóne juridice separate, unii se anumesc comuna bisericésca romana gr. or., altii comuna bisericésca serba gr. or. — fora privire le aceea, cumca în fapta și în forma, densii numai dupa acésta vor compune separate comunitati bisericesci, și fora privire la aceea, cá casualminte densii se pot alaturá, ca parochia filiala, la alta comuna bisericésca romana séu serba, ceea ce — daca ar intreveni — nu va schimbá intru nimica acele relatiuni, privitorie la biserică și la avere, ce sunt stabilite prin sentinti'a de facia.

Dupa permiterea acestor'a și facia cu pretensiunile reciproce ale partitelor litiganti pentru inpartirea averii bisericesci, a trebuit mai anteu se judecám cumca ce vine sub inpartire, dupa cari modalitati se se efeptuésca inpartirea, și desclinit cumca carea se fie proportiunea séu chei'a la inpartire ?

Precum marturisesce protocolul O. a. compus în Chines la 8. octobre 1872, locuitorii, atât acuatorii romani cât și acuatorii serbi, au recunoscut cumca întréga averea bisericésca și scolară din Chines este proprietate și posesiune comuna, fiind de facia la acésta recunóscere comisiunile delegationali congresuali, cea romana și cea serba, și pretorul, ca organ al municipiului, dechiarand tot atunci atât romanii cât și serbii, cumca nici unei partite nu competé nici un drept eschisiv. Numai cartile bisericesci în limb'a slava, le-au dechiarat amendóne partile, sub decursul procesului, de proprietate eschisiva a serbilor, și s'au invoit amendóne partile intru aceea, ca aceste carti se se predee comunei bisericesci serbe fora inpartire. Éra cu privintia la lustrul, însemnat la positiunea 11. din conscrierea N. a. judecatori'a prima a respins'o pre acuator'a comuna bisericésca carea formá pretensiune de proprietate eschisiva, și în contr'a acestei respingeri dens'a n'a radicat apelatiune. Prin urmare, cu esceptiunea cartilor în limb'a slava, vine sub inpartire întréga avere bisericésca și scolară, carea este insirata

bine sub II. în partea dispozitiva a sentintiei de la judecatori'a prima.

Cu privire la modalitatile inpartirii și la proportiune séu cheia, invoirea generala A. a. (Vereinbarung) stabilita de delegatiunea congreselor, a celui serb și roman, la 1871. în cazul presinte nu s'a potut primí și acceptá neconditionat ca cinosura și ca regula obligatoriá. Pentru cá din testul și din spiritul aceleia invederéza apriat, cumca delegatiunea congreselor a voit s'o dee numai de instructiune și de îndrumare pentru comisiunile emise a conduce și a efeptuí procedur'a de inpacatiune, și cumca în aceea invoire a dorit se exprima numai principiile conducatorié, pe a caror'a basa poftiá se se efeptuésca inpacatiunea în comunele miste romane-serbe, dar totodata numit'a delegatiune a dechiarat espres în punctul XVIII. din „Vereinbarung“, cá în cazul daca nu ar succede inpacatiunea ce se va încercá în comunele miste, despartirea se va intentá pre calea legala procesuala. Prin acésta, însasi delegatiunea congresuala s'a enunciat cá, cei cari nu sunt aplecati se pasiésca la inpacatiune pre basea principiilor din „Vereinbarung“, aceia pot se-si validiteze pretensiunile lor, la drepturi și la avere, pre calea judiciala. De altminte, acésta cale li este ascurata partilor interesate și în §. 8. art. IX. din 1868. astfelu, în cât numit'a delegatiune nu li-a potut micșorá drepturile ce le aveau în asta privintia, dar nici n'a voit se le micșoreze, cá decumva principiile statorite de dens'a le credea obligatorié neconditionat pentru fiecare, atunci de secur nu îndrumá la calea procesului zadarnic pre aceea, cari nu sunt aplecati a face inpacatiune pre basea acelor principie. — Cu tóte acestea, nu se eschide, ca judele, se nu póta acceptá și aplicá principiile cuprinse în invoirea A. a. atunci și acolo, unde le afla corespundietórié cu dreptul, cu dreptatea și cu postulatele ecitateri.

Astfelu forul acésta al triile, în privire la averea bisericéi, a socotit de acceptabil, ca edificiul bisericéi, fundul bisericéi și aparamintele bisericesci (cu esceptiunea cartilor liturgice în limb'a slava) se le tiena siesi, neinpartite și în natura, comun'a bisericésca acuatoria romana, éra valórea de estimatiune a obiectelor acelor'a, s'o platésca în bani la comun'a bisericésca acuatora serba, luandu-se de proportiune numerul sufletelor. Comun'a bisericésca acuatora inca s'a invoit în aceea, ca edificiul bisericesc și aparamintele bisericesci se se predee în natura, drept parte, comunei bisericesci romane, inse sum'a de rescumperare dupa obiectele insirate o pretinde, nu în proportiune la numerul sufletelor, fora în proportiune egala, adeca pretinde diumetate din pretiul de estimatiune, și în acésta proportiune doresce ca și din fundul bisericéi se i se predee diumetate în natura.

Dar acésta pretensiune a partii acuatora, cu referintia la parte egala, nu é basata, și n'o springinesce nici trecutul la care provóca, nici conceptul juridic de corporatiune, ce l'a citat de argument. Cá desí ar fi dovedit aceea, cumca poporatiunea comunei Chines odinióra o formau serbii în precumpenire séu eschisiv: din acésta nu se póte deduce cá în 1802. la zidirea și ajustarea bise-

ricei, si peste tot la intemeierea comunei bisericesci, serbii ar fi contribuit cu valori mai mari de cât romanii séu cu valori ce ar fi fost egale cu ale romanilor, si nu se póte deduce atunci, când insasi acusat'a comuna serba in 1872, cum se adeveresce sub O. le-a declarat tóte de comune, si s'a pronunciat insasi că nu are se pretinda parte separata séu eschisiva din averea bisericesca. Si in disertatiunea istorica, ce o produce acusat'a partita sub Nr. 21, inca se dice aceea, cumca in comun'a Chines inca la 1716 numarul serbilor scadiuse fórté si locurile lor le-au ocupat tot mai mult romanii.

Éra ce privesce argumentatiunea partei acuzate, ce a inprumutat'o din conceptul juristic de corporatiune, in Chines n'au fost dóue corporatiuni de comune bisericesci gr. or. fora numai una, si astadi inca este asia: comun'a bisericesca gr. or. din Chines, fora atribut de nationalitate, si cumca acést'a, in originea sa, s'ar fi format prin o inpreunare din dóue corporatiuni esistinti, acést'a nu afirma nici acusatii. Si se sustiene acel'a-si principiu, că subiectul drepturilor la avere in comun'a bisericesca, nu l'a format si nu-l fóрма singuratecii membri ai comunei bisericesci, fora e subiect insasi corporatiunea ideala, comun'a bisericesca; dar cand legea, a nume articolul IX. đin 1868. permite, ca membrii unei corporatiuni se se póta despartí si se infintieze dóue corporatiuni nóue, atunci acea corporatiune nóua, ce se compune din minoritatea singuratecilor membri ce se despart si n'au posediat avere separata séu separate parti de avere, la nici o intemplantare nu póte formá o pretensiune mai mare la averea corporatiunei vechi desfiintiate, de cât ce ar fi competit singuratecilor membri ai sei, adeca cât ar fi potut duce acestia cu sine in casul, daca densii ar fi fost subiecte de drept la avere in corporatiunea vechia. Că la din contra, in casul unei inpartiri egali, s'ar puté intemplantá, ca o minoritate ce dispare (de exemplu 10 suflete facia cu 1000) se-i faca majoritatéi celei mari impossibila o constituire in nóua comuna bisericesca, carea, chiar pentru numarul seu cel mare, numai cu spese mai multe s'ar puté sustiené ca comuna bisericesca. Acést'a n'a potut voi citatul articlu de lege IX. din 1868, din carele, de alta parte, nu se póte splicá séu concludé nici acea intentiune, că ar fi voit, cu ori ce pretiu, se faca posibil veri carei minoritati, a infintia nóua comuna bisericesca independinte, in loc de a se alaturá, ca filiala, la alta comuna bisericesca gr. or. de aceea-si nationalitate. De altminte, aici nu ni este permis se perdem din vedere nici acea cercustantia, că acusatii serbi, fiind cu mult mai putieni la numer, au lipsa de o biserica mai mica, de cât actorii romani.

Poporatiunea serba acuzata, crede se pretiuda parte egala din averea comuna bisericesca, si pentru aceea, că aparamintele bisericesci, in parte mai mare, póta inscriptiuni slave. Dar faptul acest'a in sine, nu motivéza pretensiunea acusatilor in privinti'a drepturilor la avere, de óra ce inscriptiunile slave nu eschid aceea, că la procurarea acelor aparaminte, romanii fiind in majoritate au contribuit in mesura mai mare, de cât serbii cari sunt in minoritate, cu cari densii fiind de o religione au format

inpreuna comuna bisericesca — sub jurisdictiunea mitropolitului serb si a episcopului serb.

Nici aceea nu se póte luá aici in consideratiune, că in biserica comuna servitiul dumnediesc s'a tienut perondat romanesce si serbesce; de óra ce, precum se scie, chiar acésta cercustantia i-a indemnat pe romani la despartire de mitropoli'a serbesca, ceea ce legea li-a si permis, rezervandu-li-se ca se-si póta validitá pretensiunile in ce privesc drepturile la avere.

Pre aceste motive, judecatori'a acést'a a trei'a, cand se inparta valórea averii bisericesci, a socotit că numarul sufletelor are se-l aplice de proportiune séu cheia, precum s'a stabilit in invoirea A. a. subscrisa si de delegatii congresului bisericesc serbesc, si conform conscriptiunei officiali C. a. din anul 1866. ce acusatii serbi inca au primit'o de basa la 1872 dupa atestarea sub O. si care conscriptiune, prin urmare, si acum aici a trebuit se se iee de basa, serbii fac $\frac{1}{6}$ si romanii $\frac{5}{6}$ parti din comun'a bisericesca gr. or. in Chines, si acésta proportiune numerica n'au derimat'o essentialminte nici conscriptiunile officiali ulterioari din anii 1873 si 1880.

Fondul bisericei inca s'a lasat neinpartit in posesiunea actorilor romani, cu acea sarcina, ca din pretiul de estimatiune $\frac{1}{6}$ parte s'o platésca in bani serbilor acusatii. Pentru că acel fund (séu cóla de carte funduria) este o apartenintia a bisericei, si serbii nu ar puté se-si zidésca loru-si biserica pre $\frac{1}{6}$ parte din acel'a, séu daca ar zidi: acést'a ar dá ansa la conturbarea reciproca in cultul dumnediesc, la frecari perpetue si la certe.

Sum'a de bani, depusa la institutul de credit „Timisiana,” este avere bisericesca; se póte inpartí fora nici o greutate; si cu privintia la proportiunea inpartirii au se se aplice acele-si dispusetiuni, ca la cea alta avere bisericesca.

Dar alta consideratiune se recere pentru cele trii sessiuni preotesci, a caror'a origine se póte cercá inderetru pana la donatiunea domniei de pament, respective pana la fondatiunea spre scopul acel'a, ca se servésca de basa pentru sustienerea a lor doi preoti (unul preot roman si altul preot serb.) Au si fost totdeun'a si sunt astadi inca in Chines un preot serb si un preot roman, cari au posediat si posed cele 3 sessiuni, egal impartite intre densii, si cand romanii, cei in majoritate precumpenitória, au suferit acést'a fora a radică o reclamatiune: prin acést'a au recunoscut dreptul egal al preotului serbesc. Prin urmare, in acésta privintia, au trebuit aprobate dispusetiunile din sentintiele judecatoriilor inferioari, cari dispusetiuni corespund si posesiunei faptice.

La inpartirea averii scolarie — in lipsa de veri ce dat, carele ar puté se ne conduca inderetru la origine — a trebuit se se iee in socotintia de o parte că, dupa O., este avere comuna, éra de alta parte se se iee in socotintia mentiunea acelei averi, carea adeca este pentru sustienerea scolilor si a invetiatorilor la romani si serbi, si pentru lipsele ce se ivesc pre calea desvoltarii. Sunt in Chines dóue scoli romane si una serba, doi invetiatori romani si unul serb, a caror'a sustienere pana acum'a inca

a fost o sarcina a comunei bisericesci. In conformitate cu acestea, de cheia la impartire a trebuit se se stabilésca proportiunea de $\frac{2}{3}$ in favórea romanilor si $\frac{1}{3}$ in favórea serbilor. Aici a trebuit se se ioe in consideratiune si aceea, cumca edificiele scolare si apartenintiele acestor'a, — de dupa declaratiunea maiestrilor, cari au fost consultati la ocaziunea oculatei judecatoresci, — nu se puteau impartí in natura intr'un mod corespundietoriu, inse nimica nu inpedeca impartirea fenatiului si a gradinei suplinitórie. Dirept-aceea, poporatiunea acusatória romana, careia reman in natura si intregi edificiele scolare si apartenintiele acestor'a ce le posiede si acum'a eschisiv, se indetoresce a platí poporatiunei incusate serbe $\frac{1}{3}$ parte din pretiul estimatiunei acelor'a, pre cand pentru impartirea in natura a fenatiului si a gradinei suplinitórie, de dupa proportiunea stabilita, se indrama la procedur'a de essecutiune.

In privinti'a celor cuprinse mai sus in punctul III. la partea dispositiva din sentinti'a de facia, se sustien neatinsse sentintiele judecatoriilor inferioari, pentru cá in privinti'a acelor'a nici o partita n'a radicat apelatiune.

Dispositiunea cuprinsa mai sus in punctul IV. este motivata prin aceea, cá amendóne partitele au interesul se ajunga cât mai curund la o stare regulata si definitiva, si sum'a de rescumperare redusa aici póte comun'a bisericésca acusatória romana s'o platésca in decurs de 3 ani fora mare ingreunare; éra acusat'a comuna bisericésca serba póte pretinde cu dreptul ascurarea ipotecaria a sumei aceleia; si amendóne partile au drept ca se incorporeze la cartea funduala dreptul lor de proprietate la nemobile precum li s'a adjudecat.

In fine, curmarea reciproca a speselor de proces o motivéza cercustantiile procesului si pentru cá, intru cá-tva, amendóne partile au cadit cu caus'a lor.

Budapesta, 21. septembre 1888.

35,238.
Nr. 1888.

Decis.

Se dispune ca acésta sentintia de la judecatori'a a trei'a, se se comunice in forma autentica cu reprezentantii partitelor.

Budapesta, 16. octobre 1888.

Despartimentul civil de la tribunalul reg. din Budapesta.

Congresulu nationalu-bisericescu.

Punédu-se la votu, se primesce textulu din proiect, cu observarea facuta de deputatulu P. Nemesiu.

§-fulu 12. comisiunea propune a-se primí in textulu din proiectu, ér deputatulu E. Stanescu propune a-se mai adauge o rubrica pentru inducerea numerului si a numirei documentelor.

Punédu-se la votu propunerea dep. E. Stanescu, se respinge, si se primesce §. 12. in textulu din proiectu.

§. 13. se propune si-se primesce in tocmái.

La §. 14. comisiunea propune a-se adauge dupa cuvântulu „concurrentiloru“ cuvintele: „si compune lista de candidare“; ér la finea §-lui:

„Toti concurrentii, cari intrunescu cualificatiunea au se intre in lista de candidare.

Aceste propuneri ale comisiunei se primescu.

§. 15. se propune si-se primesce in tocmái.

La §. 16. comisiunea propune, ca si aici, ca si la §. 10, in locu de „fóia oficiala“ se-se dica: „fóia destinata pentru publicarile oficiale“; ér dep. N. Zigre propune, ca in locu de „deputatu“ se-se dica: „membru alu sinodului protopresviteralu“ si dupa cuvântulu din urma „propria“ se-se adauga: „precum si parohiei protopresviterale.“ Dep. I. Deseanu propune a-se mai adauge la acestu §. cuvintele: „pe langa carte de inmanuere s'au recepisa postala.“

Tóte aceste propuneri se primescu.

§. 17. comisiunea propune se-se primésca in tocmái.

Dep. O. Sorescu propune, ca cuvintele dela „adeca“ pana la „observându se“ se-se omitta cu totul, deoarece nu are nici unu intielesu explicarea data; ér dep. E. Lengeru propune, ca in locu de cuvântulu „alegetoriloru“ se-se dica „membriloru“, si afara de cuvintele propuse de dep. Sorescu ca se-se mai omitta si cuvintele „la acestu sinodu.“

Se primesce atât propunerea dep. Sorescu, cât si a dep. Lengeru.

La §. 18. comisiunea propune, ca cuvintele „eventualminte o intregesce“ se-se omitta.

Preasanti'a S'a dlu episcopu I. Popasu propune, a-se sustiné textulu din proiectu in tocmái; ér deputatulu I. Lengeru propune, cá in locul cuvintelor „eventualminte o intregesce“ se-se dica: „eventualu o intregesce si corege, daca s'a calcatu dispositiile §-lui 14. din acestu regulamentu.“ Deputatulu Dr. D. Barcianu propune, cá in locul cuvintelor „membriloru sei“ se se dica: „acoloru membri“; ér dupa cuvintele „suntu verificati“ se-se puna aline'a ultima a acestui §. adeca: „La verificarea mambrilor ordinari participa numai membrii ordinari ai sinodului.“ Dep. E. Brote propune, ca tot in legatura cu acésta se-se dica: „Ér la verificarea membriloru ad hoc, participa toti membrii sinodului.“

Punédu-se la votu se primescu propunerile facute de deputatii Lenger, Dr. Barcianu si E. Brote.

La §. 19. se nasce o desbatere mai multu stilara in urma careia la propunerea dep. Ioanu cav. de Pusicariu intregu §-ulu s'a formulatu din nou in textulu urmatoriu: Fie-care alegatoriu póte vota numai pentru unu candidat, prin urmare pe siedula are a fi scrisu numai numele unui candidat; siedulele cu mai multe nume, se privescu de nule, ér voturile date persónelor, cari nu sunt cuprinse in list'a de candidare, nu se considera.

La §. 20. comisiunea propune, ca in locu de cuvântulu „deputatiloru“, se-se dica si aici „membriloru,“ si in locu de cuvântulu „acestia“ se-se dica „cei presentí.“

— Se primesce.

§. 21. comisiunea propune a-se primí in urmatoriu textu: Dupa incheerea votarei presiedintele comisariu sub control'a membriloru scrutinatori numera voturile, si dupa constatarea acestor'a desface siedulele un'a câte un'a, si cetindu numele candidatului scrisu in ea, le preda scrutinatorileru spre controlare; in fine se constata rezultatulu, si prin comisariu se enuntia acesta, si se petrece la protocolu.

Presidiulu propune, ca dupa cuvântulu „comisariu“ din sirulu primu se-se dica: „numera si“; in locul cuvântulu „apoi“ se-se dica: „dupa aceea“; ér in locul cuvintelor „in fine se“ se-se dica: „acést'a“; apoi dupa cuvântulu „voturile“ lasandu-se afara cuvântulu „si“ se-se

dica: „ér presiedintele comisariu enuntia“; si in fine in loculu cuvintelor „enuntia si“ se-se dica: „care.“

Neprimindu-se propunerea dep. R. Patitis, se primescu tóte modificarile propuse de presidiu.

La §. 22. comisiunea propune, ca in sirulu primu cuventulu „rendulu“ se-se inlocuésca cu „loculu,“ apoi cuventulu „celoru“ cu „candidatiloru“; ér cuvintele „se face alegere noua, si urmendu tot acela-si rezultat“ din sirele 2 si 3 se-se stérgea.

Dep. Ioanu cav. de Pusicariu propune ca adusu la acestu §. urmatoriulu tectu: Alegere supletórie se face atunci, daca pentru loculu alu doilea s'au alu treilea nu s'au intrunitu mai multe voturi decât unulu, s'au nu s'ar fi datu nici unu votu.

Punendu-se la votu propunerile facute, se primescu modificarile propuse de comisiune.

La §. 23. comisiunea propune, ca cuventulu „sau“ din sirulu penultim, si cuvintele din sirulu ultimu „sau prin o comisiune aleasa anume pentru autentificare“ se-se stérgea.

Dep. N. Zigre propune a-se primí ca alinee la acestu §. urmatoriulu tectu:

Parochia centrala protopresviterala, carea nu se bucura de dreptulu de a-si alege pe parochulu seu, avéndu dreptu a-si esprima votulu colectivu cu ocaziunea candidarei de protopresviteru spre posibila considerare, acestu votu intra in protocolulu electoralu, si-se substerne consistoriulu spre orientare.

Presidiulu observa, ca propunerea dlui deputatu N. Zigre caprinde unele dispositiuni cu totul noue, cari nu stau nici intr'o legatura cu acestu §, si pentru aceea ar fi de parere, ca se-se predea comisiunei organizátore, care studiindu-o se vina cu propunere concreta, daca se póte primí si unde ar fi se-se intercaleze, ceea-ce nu impedece, ca asupra §-lui 23. congresulu se decida inca acum, daca primesce modificarile propuse de comisiune, sau nu.

Panendu-se la votare modificarile propuse de comisiune acelea se delatura, si-se primesce §. 23. in tectulu din proiectu, ér propunerea dep. N. Zigre se preda comisiunei organizátore.

§. 24. comisiunea propune se-se primésca pe langa modificarea, ca in locu de „concurrenti“ se-se dica: „candidati.“

Dep. R. Patita propune, ca dupa cuventulu „consistorialu“ se-se dica: „celu multu in 8 dile.“

Dep. P. Miulescu propune, ca dupa cuventulu „consistorialu“ se-se dica: „inmediatu,“ — ce congresulu si primesce,

Dep. N. Zigre propune ca dupa §. 24. se-se primésca urmatorii §§-i noi:

§. 25. Concurrentiloru este opritu de a influentia directe ori indirecte prin mijlóce nemorale asupra alegetiloru spre seducerea sau corumperea acelora.

§. 26. In contra actulu de alegere efectuitu in sinodulu electoralu protopopescu, pentru defecte de forma, adeca pentru abatere dela regulele prescise, partiloru interesate, adeca candidatiloru si alegetiloru se admite in 14 dile dreptulu de protestatu, respective a recurge la consistoriulu eparchialu, asupra acestoru gravamine de nulitate va avea consistoriulu in siedintia plenara de odata, — inse inainte de ce procede la actulu de intarire, a decide in modu definitiv.

§. 27. Conclusulu de intarire, respective denumire alu consistoriulu in meritu nu este apelabilu, inse pentru defecte de forma, adeca in casulu, când nu s'ar fi observatu regulele de procedere prescise in statutulu organicu si in regulamentul presinte, partiloru interesate adeca candidatiloru si alegetiloru se admite in 14 dile apela-

tiune resp. recursu de nulitate la consistoriulu metropolitanu.

Deasemenea propune si dep. I. Desseanu ca se primesca urmatoriule §. nou:

Afacerile comisariale, referitóre la alegerea si denumirea protopresviterulu apartienu la competinti, consistoriulu plenariu.

Aceste propuneri se predau comisiunei organizátore spre studiare si-se vina cu propuneri asupra lor.

Anuntiandu se siedinti'a procsima, pe mane la 10 óre a. m. siedinti'a se inchee la 2 óre dupa ameadu.

Siedinti'a a VIII-a, tienuta la 8/20. Octamvre, a. c.

Siedinti'a se deschide prin presidiulu ordinariu la 10 óre a. m.

Se cetesce protocolulu siedintii pccedente si — Se autentica.

Presidiulu presinta raportulu cons. metropolitanu, prin care se promovéza la congresu notificarea consistoriulu diecesanu din Caransebesiu, referitóre la conclusulu sinodulu eparchialu de acolo, luat in obiectulu convieturiloru nelegiuite.

Se preda comisiunei bisericesci.

Presidiulu atrage atentiunea congresulu asupra datorintii, ce o avem fatia de marii binefacetori ai biserice si natiunei nostre, marele archiereu br. de Siaguna si Emanuilu „Goazdu,“ cari au facutu fundatiuni insemnate pentru acoperirea trebuintiloru nostre bisericesci si cresterea tinerimei nóstre, si astfelu propune: ca in semnu de gratitudine máne la 9 óre a. m. se-se celebreze in biserica din cetate parastasu pentru odihn'a sufleteloru mariloru nostri mecenati, la care actu de pietatu invita pe toti deputatii congresuali.

Congresulu in deplinu acordu cu intentiunea presidiulu, primesce propunerea facuta.

Deputatulu V. Mangra face urmátore propunere:

Considerandu, ca maritulu congresu prin conclusulu de sub Nr. prot. 184. ex. 1886. a introdusu unu regulamentu de procedura judecatoresca in cauzele disciplinare in metropoli'a gr. or. romana;

considerend, ca acestu regulamentu introdusu numai in modu provisoriu astépta intregirea sa din partea congresulu;

considerand, ca unu regulamentu de procedura in cauze disciplinare presupune esistinti'a unui regulamentu de disciplina bisericésca, care in metropoli'a nóstra lipsece: se-se insarcineze consistoriulu metropolitanu, ca in legatura cu revisiunea si completarea regulamentulu de procedura in cauzele disciplinare se elaboreze pentru procsimulu congresu si unu regulamentu de disciplina bisericésca pentru intrég'a provincia metropolitana.

La ordinea dilei se pune continuarea referadei comisiunei organizátore asupra proiectulu de regulamentu pentru alegerea protopresviteriloru, care prin referentulu seu P. Cosm'a refereza asupra propunerei deputatulu N. Zigre, facuta la §. 9. si propune, ca acésta propunere se-se considere de o propunere de sine statátore, ér conclusulu, ce se-va luá asupra ei, se-se considere dreptu interpretare a alineei ultime din §. 53. alu stat. org., deócace acésta propunere nu privesce procedur'a alegerei de protopresviteri.

— Se primesce.

Dep. Dr. II. Pusicariu, observa ca dupa regulamentulu afaceriloru interne mai intaiu trebuie se-se termine cu debaterile asupra proiectulu de regulamentu pusu la ordinea dilei, si numai dupa aceea urméza la ordinea dilei propunerile de sine statátore.

Ref. P. Cosm'a observa, ca prin aceea, ca propunerile facute se aduca in legatura cu desbaterile asupra proiectului, asa crede, ca se inlesnesce desbaterea asupra proiectului, pentru aceea e de parere, ca se-se decida asupra acestei propuneri la acestu locu.

Dep. Dr. Al. Mocsonyi afla, ca acesta propunere sta in strensa legatura cu §-ulu ce se afla sub discussiune, si astfel e de parere, ca la acestu locu se-se desbata.

Dep. I. cav. de Puscariu e de parere, ca propunerea dep. N. Zigre se póta considera de formalá, pentru ca e numai esplicarea §. 53. din stat. org. si de acesta parere e si dep. Dr. Iosif Gallu.

Dep. I. P. Desseanu róga pe presidiu se puna la votu propunerea deputatului Dr. Puscariu, se-se decida, daca e a-se desbata asupra acestei propuneri la acestu locu sau nu? si se nu se mai pearda timpul cu desbateri in abstracto.

Punendu-se la votu propunerea dep. Dr. Il. Puscariu, aceea nu se primesce, si comisiunea organizatore in necsu cu conclusulu de mai susu face urmatoarea propunere:

La postul de protopresviteru numai acelu concurentu se póte candida, carele va documenta:

a) ca posiede cualificarea prescisa pentru concurenti la parochiile de I. clasa, (§. 15. lit. a. din regulamentul pentru parochii);

b) ca a implinitu celu putienu 3 ani in serviciu bisericescu s'au scolaru cu succesu bunu si deplinu multiamitoriu, s'au ca pe terenulu bisericescu si scolaru s'a distinsu prin productele sale literare. Aceste impregiurari trebuie se fie constatate din partea consistoriului acelei eparchii, la care apartiene aspirantiele;

c) afara de acest'a mai are se produca aspirantele si unu atestatu dela consistoriulu eparchialu despre conduita si rezultatele activitatii sale anteriore pe terenulu bisericescu si scolaru;

d) unu aspirante din alta eparchie, numai cu prealabila invoire a consistoriului, la care apartiene protopresviter-tulu vacantu, póte concura.

Dep. Dr. Iosif Gallu primeste intru tote propunerea comisiunei, afla inse ca-li s'ar face o mare nedreptate acelu preoti, cari s'au preotitu inainte de anulu 1878, când s'a adusu regulamentul din cestiune, si e unu principiu juridicu, ca nici o lege nu póte se aiba putere retroactiva, pentru aceea propune ca: aceia cari s'au preotitu pana acum, si au absolvatu 8 clase gimnasiale, posedu cualificatiunea la postul de protopresviteru si fara esamenu de maturitate.

Dep. N. Zigre acceptéza stilisarea propunerei sale facuta de comisiune, dar totusi are urmatoarele observari: In punctu a) se-se mai adauga cuvintele „si esamenu de maturitate“; in punctulu b) in locu de unu serviciu bisericescu si scolaru de 3 ani se-se dica: 5 ani. Aceste modificari se vede indemnatale face, pentru ca alta e a avea 8 clase gimnasiale si alta a avea esamenu de maturitate. Er ca unu fitori protopresviteru se aiba celu putinu 5 ani de serviciu bisericescu o pretinde cu tota rigorea, si crede, ca e de prisozu a argumenta in acestu respectu mai indetaiu, daca se considera insemnatatea unui postu de protopresviteru care e sief, preste cate-va mii de suflete si e responsabilu pentru prosperarea protopresviteratului in tote directiunile. Unele casuri concrete, in cari s'a facutu abateru dela conditiunea unei praxe s'au aratat destulu de daunosa in interesulu bisericei. Vorbitoriulu insista pe langa primirea amandamentelor facute de dsa.

Acesta cestiune a fost discutata dora cu mai multu interesu ca ori care alta din acesta sesiune congressuala si astfel suntenu de credintia, ca discussiunea acestei

cestiuni va interesa si pe publiculu nostru, pentru aceea ne vom da silintia a inregistra pe scurtu vederile tuturor vorbitorilor, chiar cu risiculu de a fi póte prea minutiosi cu raportulu nostru specialu.

Dep. I. Desseanu, indigitandu greutatile pentru noi romanii de a putea absolve gimnasiulu, fatia cu propunerea dep. N. Zigre face urmatoarea propunere: Dela conditiunea esamenului de maturitate sunt scutiti acei concurenti la postul de protopresviteru, cari inainte de ce ar pasi acestu regulamentu in vigore sunt aplicati ca preoti si posedu cualificatiune de 8 clase gimnasiale.

Preasanti'a S'a dlu episcopu I. Metianu, accentuandu ca si alti antevorbitori insemnatatea unui postu de protopresviteru in organizamulu nostru bisericescu, crede, ca astadi cu dreptu cuventu se póte cere dela unu protopresviteru ca se aiba esamenu de maturitate, si in considerarea unoru exceptiuni, ce se potu ivi ici-colea, se nu se creeze o lege, ce astadi nu se mai póte justifica.

Dep. P. Cosma, ca referentulu comisiunei, spre deslusire observa, caa fostu vorba despre esamenu de maturitate si in comisiune, dar comisiune din considerare, ca astadi se aflam intr'anu timpu asa dicendu de transactiune a clerulu nostru, er de alta parte ca, — mai alesu in archidieceza — se afla unele protopresviterate mici, cari nu potu presta nici o dotatiune ca o parochie de clas'a prima, si din greutati topografice nu se potu imparti resp. aronda la alte protopresviterate, comisiunea a aflatu cu cale a absta deocamdata dela acest'a recerinti'a. Face apoi adausulu, nu in numele comisiunei, ci in numele seu, a se mai adauge la propunerea facuta de comisiune si urmatoarea propunere a s'a: unulu carele a absolvatu studiile teologice in streinatate trebuie se dovedesca, ca a depusa esamenu de cualificatiune in eparchi'a s'a.

Dep. V. Babesiu accentueza, ca nici când n'a putu unu pretiu mare pe cualificatiunea teoretica, ci pe vieti'a practica, pe zelulu celu desvólta cineva in oficiulu seu, si scia esemple destule ba chiar archierei mari, cari fara cualificatiune inalta teotica a fost de celu mai mare folos pentru omenime si a jucatu roluri inportante in vieti'a poporeloru, pentru aceea e de parere, se se iee si aci amandamentulu din §-ul respectivu alu regulamentului pentru parochii, unde se norméza cualificatiunea concurentiloru la parochiile de clasa I-a, si astfelu propune:

Pe acei preoti, cari in decursu de ani si mai multi au doveditu merite ca cele normate mai susu, in modu si mesura extraordinarminte demne de consideratu consistoriulu constatandu formalu acele merite, ii póte cualifica pentru posturi de protopopi si fara testimoniu de maturitate.

D i v e r s e .

* *Constituire.* Tinerimea pedagogica-teologica dela seminarulu diocesanu gr. or. romanu din Arad, s'a constituitu si est-an intru „Societate de lectura“ la 6/18 Oct. sub conducerea dnu directoru seminarialu Augustin Hamssa in urmatoriulu modu: Vice-presiedinte: Iuliu Iorgoviciu cl. a. III. secretariu: George C. Telescu cl. a. II. casariu: Mihaiu Pacatiu cl. a. III. notariu: Teodoru Pinteru cl. a. II. vice-notariu: Ilie Bursasiu ped. a. III. bibliotecariu: Simeon Cornea cl. a. I. vice-bibliotecariu: Ioan Gallu ped. a. III. controlorulu: Sofroniu Andritoi ped. a. II. in comisiunea literara: Mihaiu Pacatiu, Virgiliu Ursu Negru cl. a. III. Alesandru Popoviciu cl. a. II, Ioan Rosca cl. a. II. Aureliu Jivulescu cl. a. I. Teodoru Papu cl. a. I. Petru Mihailoviciu ped. a. III. Vasiliu Chirila ped. a. III. in comisi'a revisora: Emanuilu Popu cl. a. II. Constantinu Puticiu cl. a. I. V. Jianu ped. a. II.

* *Imbunatatiri pe drumulu de feru.* Directorii căilor ferate austro-ungare se vor ocupá într'o apropiata conferinția cu urmatóarele doue cereri: Unu consorțiu are intențiunea se imprumute publicului caletoriu, pe timpulul cât se afla pe drumu, perine pentru capu in schimbulu unei tacse, ér cunoscut'a firma de colportagiú Plovitz are intențiunea se imprumute diferite romane potrivite de cetitu, ca se-si alunge caletorii uritulu. La loculu de plecarea caletoriulu primesce o carte de cetitu, dupa placulu seu, si depune unu florenu, ér la loculu unde se termina caletori'a, la predarea cartii i-se restituie 90 cr., remanendu deci tacsă de 10 cr., ca plata pentru cetirea cartii. —

* *O descoperire minunata.* Primulu ministru alu Greciei, d. Trikupisu, a facutu o minunata descoperire la ministerulu de finance. In trei scrine invecchite, incuiate cu lacate de fieru ruginite, carora nimenea nu le mai da nici o atentiune, a gasitu vr'o 50 de fascicole gróse de... hârti de valóre in suma de peste 13 milióne de drahme, provenindu din imprumutulu acordatu de Rothschild la 1833. Imprumutulu s'a amortisatu deja inca la 1873. S'au mai gasitu inca o multime de drugi de aur si o pretiósă cruce de episcopu. Nimenea nu póte da vr'o lamurire in privintia acestoru lucruri gasite, cari acum constituie la Aten'a obiectulu conversatiuniloru dilnice.

Piatt'a Aradului din Vineri'a trecut'a: Grâu de celu mai greu 7.20 fl. ér acelu amestecatú 7. — fl. — Secar'a 4.80 fl. — Orzulu s'a vendutu cu 4.80 fl. — Ovesulu 4.80 fl. — Cucuruzulu 3.80 fl. — Mazerea — fl. — Fasolea — fl. — Lintea — fl. — Cartofii 5 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 80 cr, cea de porcu 52, cea de oie 32 cr, unsorea chil'a 75 cr, ér elis'a per chil'a 70 cr. v. a.

Concursu.

Conform Inaltei dispositiuni a Consistoriului gr. or. aradanu, Nru 4234. prin acést'a se escrie concursu nou pentru indeplinirea parochiei vacante de clas'a I. din Chelmacu, — protopresviteratulu Lipovei — cu terminulu pana la 21. Noemvre cand va fi si alegerea.

Emolumintele suntú: un'a sesiune parochiala, birulu si stólele usuate.

Recurentii vor avé a dovedi cualificatiune pentru parochii de Cl. I-a, ér recurselu adresate comitetului parochialu din Chelmacu, se-le tramite subscrisului protopresviteru in B.-Lippa.

Se mai cere ca recurrentii in careva di de Dumineca séu serbatóre se se presinte in biserica din Chelmacu, pentru a-si areta desteritatea in cantare si tipicu, respective cuvintare.

Chelmacu, in 9/21. Octomvre 1888.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: VOICU HAMSEA, m. p. protopresviteru.

—□—

Pentru vacant'a parochia de clas'a II. din Bars'a, in protopresviteratulu Buteniloru, cu carea este incopciata folosirea unei sesiuni de pamentu aratoriu de 32 jugere, stola si biru câte una mesura cucurudiu sfarmatu dela 130 case — prin acést'a se escrie concursu cu terminu pana la serbatórea SS-loru Archangeli Michailu si Gavriilu adeca pana la 8. Noemvre a. c. in carea di va

fi si alegerea, avendu recurrentii in acestu restimpu a-se presentá la St'a biserica spre a face cunoscentia cu alegatorii si a-si substerne recurselu lorú proviedute cu documentele recerute subscrisului comitetu pe calea P. On. Oficiu protopresviteralu concerninte.

Barsa, la 8. Septemvre 1888.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: CONSTANTINU GURBANU, m. p. protopresviteru.

—□—

Pentru statiunea invetiatorésca nou-infiintiatá din Bars'a, in inspectoratulu Buteniloru cu salariu anulu de 300 fl, cu lemne de incalditu 4 stengini, cu quartiru si gradina — prin acést'a se escrie nou concursu (findcá alesulu din 8. Sept. a renunciatu) cu terminu de alegere la 21. Novembre a. c. pana candu recurrentii se voru presentá vre-o data la biserica spre a-se face cunoscuti alegatoriloru si-si voru substerne recurselu lorú pe calea P. O. Oficiu inspectoralu.

Bars'a, la 27. Oct. 1888.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: CONSTANTINU GURBANU, m. p. protop. insp. cerc. de scóle.

—□—

Se escrie pentru ocuparea vacantei parochii din Miersigu, protopresviteratulu Tinței, cu terminu de alegere in 30. Noemvre st. v. a. c.

Emolumintele suntú:

- 1) Casa parochiala cu intravilanu.
- 2) 1/2 sesiune pamentu aratoriu.
- 3) Competenti'a de pasiune 4 jugere.
- 4) Birulu preotiescu dela 130 case câte 1 mesura cucuruzu sfarmatu.
- 5) Dela fie-care casa 1/2 di plugu, sau cu mân'a claca.
- 6) Stólele usuate.

Doritorii de a ocupá acéstá parochia de clas'a a III suntú avisati a-si tramite recurselu instruate conformu prescriseloru statntului organicu subscrisului protopresviteru in Cef'a (Cséffa.)

Recurentii au a-se presentá in S. biserica in vre-o dumineca sau serbatóre de a-si aretá desteritatea in cant si tipicu.

Miersigu, 22 Octomvre st. v. 1888.

Comitetulu parochialu.

Contielescu cu: IOSIFU VESS'A m. p. protopresviterulu Tinței.

—□—

Nevindu-se nici un'a recurenta cu testimoniú de cualificatiune, se escrie nou concursu pentru deplinirea postulu de invetiátóre la scól'a de fete nou infiintiatá din comun'a Toraculu-micu, protopresviteratulu B.-Comlosiului cu terminu de 30. de dile dela prim'a publicare.

Emolumintele sunt: a) salariu anulu in bani 200 fl, b) 30 meti de grâu, c) 10 fl pentru scripturistica, d) 4 orgii de paie, din care are a-se incaldí si scól'a, e) cortelu liberu cu gradina intravilana de legumi.

Reflectantele au a-si substerne recursurulu ajustate cu testimoniulu preparandialu si de cualificatiune subscrisului inspectoru scolaru in Nagy-Torák, cottulu Torontál, in terminulu susindicatu.

Toraculu-micu, la 2. Octomvrie 1888.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: PAULU TEMPEA, m. p. insp. scolaru.

—□—